

Leernetwerk succesfactoren: hoe breng je het samen verder?

Het samenbrengen van de gebruiker, de fysieke leefomgeving en samenwerking om de activiteiten en aanpak te organiseren zorgt voor de effectiefste aanpak. Interdisciplinair leren en samen tot verbeteracties komen is hiervoor essentieel. Een leernetwerk kan hierbij helpen.

Een leernetwerk bestaat uit regelmatige bijeenkomsten in een open omgeving waarin leren, samenwerken en plannen centraal staat. In vijf gemeenten in Gelderland-Zuid hebben we gedurende vier jaar leernetwerkbijeenkomsten georganiseerd. De bijeenkomsten vonden ongeveer elke drie maanden plaats. Tijdens de eerste twee bijeenkomsten stond elkaar leren kennen en inzoomen op de huidige Gezond Gewicht Aanpak (GGA) centraal.

De latere bijeenkomsten zagen er als volgt uit:

5 - 10 min	Opening
15 - 35 min	Deelnemers gaven actie updates vanuit de dynamische leeragenda (Van Mierlo et al., 2010)
20 - 65 min	Pitches over observaties (vanuit onderzoeksresultaten en dagelijks werk van deelnemers) & individuele en groep reflecties
10 - 45 min	Concretiseren van reflecties & creëren van eigen acties door participatieve en creatieve methoden (bijv. tekenen, Playmobile, praten)
5 - 25 min	Plenaire discussie over reflecties en vervolgacties (bijv. kunsttentoonstelling).
5 - 15 min	Individueel acties opschrijven, resulterend in een nieuwe dynamische leeragenda
5 - 15 min	Afsluiting & bepalen agenda volgende bijeenkomst

We onderzochten welke elementen belangrijk zijn voor succesvolle, multidisciplinaire leernetwerken. En hoe deze elementen met elkaar samen hangen. De belangrijkste elementen lees je op de volgende pagina.

[Lees in deze kaart hoe dit met elkaar samenhangt.](#)

Deze elementen zorgen voor een goede samenwerking in een leernetwerk:

- ✓ Zorg voor een goede groepsdynamiek. Bijvoorbeeld door:
  - ✓ Creëer en sluit aan op de ambitie van het leernetwerk. Sluit aan bij het eigen werk en de overtuigingen van de deelnemers.
  - ✓ Geef de leernetwerk bijeenkomsten samen vorm. Zorg samen voor passende inhoud.
  - ✓ Creëer dat deelnemers benoemen wat ze nodig hebben om in hun werk verder te komen. Bijvoorbeeld door deelnemers een thema per bijeenkomst te laten kiezen.
  - ✓ Creëer een goede sfeer. Stimuleer bijvoorbeeld dat iedereen aan het woord komt.
- ✓ Zorg voor uitwisseling van kennis en inspiratie. Bijvoorbeeld door:
  - ✓ Zorg voor nieuwe kennis in de leerkring. Nodig bijvoorbeeld nieuwe mensen uit voor de bijeenkomst. Creëer dat iedereen kennis en ervaringen met anderen deelt.
  - ✓ Stimuleer reflectie. Gebruik passende, uitdagende werkvormen.
  - ✓ Stimuleer dat deelnemers met elkaar verbinden.
  - ✓ Stimuleer dat inzichten worden geconcretiseerd tot acties.
- ✓ Zorg voor condities om acties uit te voeren. Bijvoorbeeld door:
  - ✓ Formuleer acties concreet. Sluit aan op ieders werk en wat zij belangrijk vinden.
  - ✓ Stuur de leerkring en acties bij.
  - ✓ Benoem opbrengsten en successen.
  - ✓ Sluit aan of zet in op het gemeentelijk beleid.
  - ✓ Deelnemers mobiliseren wie ze nodig hebben voor hun actie. Dat kunnen zowel mensen binnen als buiten het leernetwerk zijn.

Onder andere de volgende werkvormen hielpen daarbij:

Observeren en reflecteren

- **Cirkel van invloed**
Bijvoorbeeld door met een touw een grote cirkel op de grond te maken. Als je iets zegt wat buiten jouw beïnvloedingssfeer ligt, ga je buiten de cirkel staan. Zolang wat je zegt in jouw beïnvloedingssfeer ligt, sta je in de cirkel. Doel: zo veel mogelijk in de cirkel te staan.
- **Opstellingen in de ruimte als gespreksopener**
Bijvoorbeeld door een stelling op een blaadje te schrijven en deze midden in de ruimte te leggen. Hoe dichterbij deelnemers bij het blaadje gaan staan, hoe meer ze zich met de stelling verbonden voelen.

Actieplannen maken

- **Creatief aan de slag**
Bijvoorbeeld door via Playmobil, tekeningen of een collage te uiten wat je wil veranderen en hoe. De titel van het kunstwerk geeft vervolgens de actie aan.
- **Plan maken per gemeente**
Bijvoorbeeld door de situatie nu, benodigdheden op korte termijn, benodigdheden op lange termijn en acties op een flipover te zetten.
- **Dynamische leeragenda (van Mierlo et al., 2010)**
Aan het einde van de bijeenkomst worden uitdagingen en plannen geclusterd op een leeragenda. Aan het begin van de bijeenkomst worden updates per punt gegeven en verdwijnen ze indien voltooid.

Het creëren of benutten van samenwerkingen is vaak essentieel bij het versterken van gezondheidsaanpakken. Ga voor jezelf na:

- ✓ **Wie betrekken?**
  - ✓ Wie zijn allemaal nodig om wat jij of jullie willen doen verder te brengen? Denk hierbij **óók** aan de mensen met wie je (nog) niet samenwerkt. Zoek een **netwerk** waarin je dit kan bespreken. Of vind een **maatje** die dit ook herkent en ermee aan de slag wil.
- ✓ **Hoe betrek je al deze mensen?**
  - ✓ Bestaan er structuren, overleggen of plekken waar (een deel) van deze mensen samenkomt? Hoe kan je dit gebruiken?
  - ✓ Wat is of wie zijn aanvullend nodig? Hoe kan je hen concreet betrekken (bijv. waar, met welke frequentie, met welke vragen)?
  - ✓ Hoe kan je anderen stimuleren om te reflecteren op hun blinde vlekken (tool 1, 2 en 3)? En dat jullie hiermee (samen) aan de slag kunnen gaan?
- ✓ **Hoe werk je met het samenwerkingsverband samen?**
  - ✓ Welke succesfactoren van de vorige pagina herken je? Waar zouden jullie meer op kunnen inzetten? Hoe ziet dat eruit?
  - ✓ Bespreek samen wat nodig is om verder te blijven komen.
  - ✓ In de wetenschappelijke artikelen lees je meer over de leernetwerk elementen en hoe ze met elkaar samenhangen. Hierin vind je een kaart over het systeem. Die kaart helpt om oplossingen te vinden voor de barrières die je in jouw leernetwerk ervaart.

Wat kun jij doen? Bijvoorbeeld:

- Het agenderen van jouw 'wat' / aangrijpingspunt in een bestaand intern overleg, zoals een teamvergadering. Of in een bestaand extern overleg, zoals een werkgroep.
  - Het bespreken van jouw 'wat' / aangrijpingspunt tijdens een nieuw informeel gesprek.
  - Samen met degene die je mee hebt brainstormen over hoe je iedereen mee kan krijgen. En dit vervolgens uitvoeren.
  - Lobbyen voor jouw 'wat' / aangrijpingspunt bij degene die je hierbij mee wilt krijgen, zoals tijdens een netwerkbijeenkomst.
  - Het opzetten van een nieuwe samenwerkingsstructuur, zoals een werkgroep of leernetwerkbijeenkomst.
  - Het bundelen van bestaande structuren, zoals het organiseren van een bijeenkomst waarbij verschillende werkgroepen, domeinen en/of partijen worden uitgenodigd.
- Gebruik hierbij de succesfactoren op de vorige bladzijde om een succesvol leernetwerk in te richten. De kaart die staat beschreven in de wetenschappelijke artikelen kan hierbij ook helpen.

Vragen? Mail naar mterbogat@ggdgelderlandzuid.nl of gfransen@ggdgelderlandzuid.nl